

БІБЛІОТЕЧНІ ВІСТІ

Інформаційний вісник бібліотеки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

СПЕЦВИПУСК 85-річний ювілей бібліотеки

"Бібліотека - серце університету": цю тезу часто повторюють в Уманському державному педагогічному університеті, бо саме тут можна говорити про паростки спільного створення інформаційного науково-освітнього простору, про невід'ємність та взаємопов'язаність діяльності бібліотеки передусім з академічним процесом. "Бібліотека - це стиль життя в університеті", - кажуть студенти, а стратегічний план розвитку університету запропонував наступне визначення ролі бібліотеки: "Бібліотека - не лише місце книговидачі, але також і мозковий центр університету, що пов'язаний численними нитками з усіма світовими інформаційними ресурсами, забезпечує швидкий та зручний доступ до всіх ресурсів, знаходиться в центрі академічного та дослідницького процесів."

Подібне рішення підтримки академічної освіти, коли бібліотека знаходиться в центрі навчального процесу, не часто зустрічається у вітчизняній практиці вищої школи. (До речі, як нечасто зустрінеш і чітко визначене розуміння місії, ролі та місця бібліотеки в університеті загалом).

Бібліотека нашого університету має досвід становлення за досить короткий час як потужної, якісно сформованої за складом колекцій книгозбірні, концептуально це було обумовлено вимогами часу. Університет завжди виходив з того, що без потужної бібліотеки неможливим є ані нормальний навчальний процес, ані успішна наукова діяльність. Вона розвивалася в тісній взаємодії з усіма структурними

елементами, в повній мірі розділяючи історію та сучасність університету.

Якою є сьогодні бібліотека університету ?

Ідеальної моделі бібліотеки сучасного університету не існує. Це динамічна структура, яка розвивається, змінює певні функції. Якою бути сьогодні і в майбутньому університетській бібліотеці - залежить від того, яким буде університет. Але і, навпаки, - університет буде таким, яким буде його бібліотека.

На нашу думку, бібліотека має працювати на випередження, пропонуючи університетській громаді такий набір інформації, ресурсів, послуг, баз даних, електронних книг електронних бібліотек, у запровадженні дистанційного навчання, у віртуальному проведенні наукових досліджень тощо. Така бібліотека, власне, пропонує - активно чи пасивно - зміну сценаріїв не у змісті освіти, але у її формах і методах, не у визначених напрямках наукових студій, а у їх інформаційному забезпеченні.

Серед першочергових завдань, які ми ставимо перед собою, є розвиток електронної колекції, створення електронної бібліотеки, заснованої і на власних ресурсах, і на доступі до якісної світової наукової інформації. Значні переваги відкриває перед університетськими бібліотеками України нова модель наукової комунікації, відома під назвою - відкритий доступ, тому бібліотека університету працює наразі над наповненням інституційного репозитарію та електронної бібліотеки в цілому. Ми пропонуємо колегам також долучитися до спільних рішень в технологічних підходах до створення відкритих архівів. Така об'єднана бібліотека дасть змогу забезпечити науковців, викладачів, студентів, з одного боку і представити світовій спільноті наукові здобутки, з іншого.

У рамках цієї стратегії університетська бібліотека трансформується в інтегрований університетський інформаційний науково-освітній, дослідницький, культурологічний, видавничий центр з наданням широкого спектру інформаційних послуг та функціями досвідченого навігатора по інформаційних потоках.

"Мудрість розумного - то розуміння дороги своєї", - стверджує Книга Приповідей Соломонових Старого Завіту. Від усвідомлення нашого спільного шляху розвитку університетів і бібліотек у творенні інформаційного науково-освітнього простору залежить майбутній розвиток освіти й науки України, а отже її майбутнє. В нашому університеті це розуміння є, тому маємо гарні здобутки, якими хочемо сьогодні поділитися з вами.

Директор бібліотеки Григоренко Т. В.

У 2015 році виповнюється 85 років бібліотеці Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, яка своє функціонування розпочала зі створенням Уманського інституту соціального виховання у 1930 році.

Пліч-о-пліч у бібліотеці працюють фахівці, які напруженою творчою працею утверджують своє майбутнє, прагнуть підняти організацію роботи на високий рівень, наполегливо модернізувати бібліотеку та докладають всіх зусиль, щоб користувачів було якомога більше і всі їх запити були виконані якісно й своєчасно. Серед бібліотекарів є працівники, які віддали справі все своє свідоме життя, безкорисливо, щедро, з повною віддачею продовжують і далі служити суспільству, читачеві. Слід відзначити Халимоник Оксану Іванівну, Ткаченко Тетяну Степанівну, Устименко Валентину Іванівну, Чернегу Ганну Полкарпівну, Абраменко Аллу Іванівну, Брікову Галину Іванівну, Кравчук Зою Миколаївну, Усатюк Олену Анатоліївну, Ігнатєву Оксану Федорівну.

Очолює колектив директор бібліотеки, канд. філол. наук, доцент Григоренко Тетяна Володимирівна. Завдяки умілому керівництву якої, колектив став командою однодумців, відданих улюбленій справі, в якому поєднується досвід старшого покоління з ентузіазмом і креативом молодих працівників, адже сьогоденні бібліотекарі – це ділові, активні, цілеспрямовані працівники, які впроваджують у роботу нові інформаційні технології, володіють комп'ютерною грамотою, спільними зусиллями зберігають культуру нашої держави, примножують інтелектуальні багатства української нації, сприяють національно-патріотичного розвитку особистості, вивченню, розумінню історії та культури народу.

Очолює колектив директор бібліотеки, канд. філол. наук, доцент Григоренко Тетяна Володимирівна. Завдяки умілому керівництву якої, колектив став командою однодумців, відданих улюбленій справі, в якому поєднується досвід старшого покоління з ентузіазмом і креативом молодих працівників, адже сьогоденні бібліотекарі – це ділові, активні, цілеспрямовані працівники, які впроваджують у роботу нові інформаційні технології, володіють комп'ютерною грамотою, спільними зусиллями зберігають культуру нашої держави, примножують інтелектуальні багатства української нації, сприяють національно-патріотичного розвитку особистості, вивченню, розумінню історії та культури народу.

Сучасна книгозбірня – це культурно-інформаційний центр, творча майстерня, від ресурсів і послуг якої багато в чому залежить якість і зміст освіти користувачів. Бібліотека – це центр читання і формування інформаційної культури майбутніх спеціалістів, завдяки чому здійснюється ефективний розвиток освітньої та наукової діяльності вищого навчального закладу, перед яким постають надзвичайно важливі завдання: сприяти особистісно-орієнтовній освіті, надати високоякісну новітню інформацію, забезпечити вільний доступ до світових інформаційних джерел.

Крокуючи в ногу з часом, колектив нашої книгозбірні постійно впроваджує інноваційні форми роботи, адже, інновації нині є невід'ємною частиною бібліотечного життя, вони допомагають не загубити свого іміджу й завжди залишатись втіленням нового, незнаного. Наш девіз сьогодні, це: «Нові можливості, нові ідеї, нова якість обслуговування!» Над цим працюють 4 відділи бібліотеки:

- відділ комплектування та наукової обробки документів, завідувач **Устименко Валентина Іванівна**;
- інформаційно-бібліографічний відділ, завідувач **Ткаченко Тетяна Степанівна**;
- відділ обслуговування, завідувач **Кравчук Зоя Миколаївна**;
- відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення, завідувач **Найкус Тетяна Миколаївна**.

на.

Відділ комплектування та наукової обробки документів

Ст. 3

Фонд сучасної університетської книгозбірні становить понад 406 тисяч примірників. Його облікують за типами, галузями знань та мовами. Для відділу комплектування робота з каталогами є традиційною. Формування нового типу каталогу – електронного, у бібліотеці розпочалося у 2007 році.

Електронний каталог – це бібліотечний каталог у машиночитній формі, що забезпечує доступ до ресурсів не тільки користувачів нашої бібліотеки, але й віддалених за допомогою мережі Інтернет цілодобово. З придбанням комп'ютерної техніки та автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи УФД/Бібліотека спрощується ведення “Книги сумарного обліку”; в автоматизованому режимі ведуться інвентарні

книги; ми отримуємо бібліографічний опис документа; створюємо комплект каталожних карток; автоматизовано формуються фінансові документи для бухгалтерії; використовуючи модуль “Книгозабезпеченість”, що складається з тематичного каталогу “Дисципліни” і “Тематико-типологічного плану комплектування” (ТТПК) програмного продукту “УФД/Бібліотека”, можна робити аналіз книгозабезпеченості навчального та наукового процесів університету.

Одне із завдань нашої бібліотеки – вивчення та збереження рідкісних та цінних книг. Для спрощення доступу користувачів до раритетних видань бібліотека з 2007 року проводить оцифрування книжкових пам'яток, формує повнотекстову базу і надає доступ для читання в мережі Інтернет через сайт бібліотеки.

До 85-річчя відділом комплектування було проведено наукове дослідження історії комплектування. Проаналізовано всі джерела та шляхи комплектування від відкриття бібліотеки до сьогодні. Здійснений аналіз бібліотечних штампів та печаток фонду рідкісних та цінних видань. І ось про що вони свідчать. У спадок сучасній університетській книгозбірні дісталися книги Уманської прогімназії, Комерційного училища товариства викладачів в Умані, Уманського середнього училища садівництва і землеробства, Уманського агротехнікуму, Книжкових магазинів Лібермана та Брайловського, що існували тоді в м. Умані.

Бібліотекарі відділу займаються науково-видавничою діяльністю. Видані бібліографічні покажчики:

- «Друковані видання професорсько-викладацького складу Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини у фондах наукової бібліотеки»
- «Бібліотека Івана Марковича Власенка у фондах наукової бібліотеки Уманського державного педагогічного університету».

Кожного місяця користувачі можуть ознайомитися з новими надходженнями літератури на сайті нашої бібліотеки. Бюлетень «Нових надходжень» структурований за галузями знань, вміщено фото книги і обов'язково поданий бібліографічний опис документа. Вже не перший рік проводиться акція «ПОДАРУЙ БІБЛІОТЕЦІ КНИГУ» під гаслом:

*Не викинь книгу на смітник!
Її віддай в бібліотеку,
Бо книга – скарб, у ній для тебе
Думок і висловів квітник
Тож дурно книгу не змарнуй –
Бібліотеці подаруй.*

Час не стоїть на місці, тому, бібліотекарі постійно в пошуку нових форм роботи.

Інформаційно-бібліографічний відділ

Ст. 4

го складу університету. Відділ створений на початку 70-х років минулого століття і займається організацією та веденням довідково-бібліографічного апарату з використанням як традиційних, так і новітніх носіїв інформації, забезпечує довідково-бібліографічне та інформаційне обслуговування користувачів, веде науково-бібліографічну діяльність.

Довідковий апарат інформаційно-бібліографічного відділу складається з систематичного каталогу, систематичної картотеки статей, краєзнавчої картотеки "Умань і Уманщина", картотеки публікацій викладачів, картотеки періодичних видань та близько 2700 екземплярів довідково-бібліографічної (тобто словники, довідники, енциклопедії, бібліографічні покажчики), краєзнавчої літератури та обов'язкових екземплярів праць викладачів університету. Слід відзначити, що серед довідкової літератури є 29-томна енциклопедія «Британіка» та 22-томна Світова енциклопедія, передані нам в подарунок українсько-американським доброчинним фондом «Сейбр-Світло».

Важливим елементом довідкового апарату є електронний каталог, який на сьогоднішній день налічує майже 53 000 тисячі записів, з яких більше 36 000 аналітичних описів документів.

Для задоволення інформаційних потреб користувачів щорічно бібліотекою університету передплачується від 220 до 230 назв періодичних видань. Проводиться їх оперативне опрацювання та введення в читацький обіг. Здійснюється це таким шляхом: номер журналу реєструється в програмі, відмічається місце збереження журналу, здійснюється опис статей з конкретного номера. Описи статей обов'язково дублюються на паперові носії до систематичної картотеки статей. Після цього номер періодичного видання оперативно направляється до місця збереження (читального залу чи кабінету).

Важливим напрямом діяльності відділу є оперативне і своєчасне інформування користувачів з використанням нових технологій, надання віртуальних послуг. В своїй роботі співробітники поширюють інформацію за трьома напрямками: диференційоване обслуговування, вибіркове рекомендаційне обслуговування та індивідуальне інформування. Щорічно з метою забезпечення всіх потенційних інформаційних потреб лаконічною та кваліфікованою інформацією надається понад 4000 бібліографічних довідок: тематичних (3450), фактографічних (215), уточнюючих (240), адресних (145), як в традиційній формі, так і з залученням електронних ресурсів.

З метою популяризації використання програми «УФД/Бібліотека» в дистанційному пошуку інформації систематично проводяться заняття, науково-методичні семінари, індивідуальні бесіди та консультації з користувачами електронного каталогу як нашої бібліотеки, так і каталогів інших бібліотек

«Кожна наука ґрунтується на бібліографії.

Праця бібліографа, ... чорнова, але дуже потрібна для розвитку знань. Її можна порівняти з фундаментом будівлі: глядачу видно лише величаві стіни і куполи палацу, але вони можуть височіти лише тому, що під них підведений міцний фундамент».

Ці слова були сказані відомим російським поетом В. Я. Брюсовим на початку ХХ століття, але актуальними вони залишаються і сьогодні.

Інформаційно-бібліографічний відділ займає чільне місце в структурі бібліотеки і направляє свої зусилля на забезпечення інформаційних потреб професорсько-викладацького та студентсько-

Картотека публікацій викладачів

Методичні семінари щодо оформлення списків літератури

в віддаленому доступі. Пошук у ЕК орієнтований на самостійну роботу в режимі діалогу з комп'ютером. Структура інформаційно-пошукової мови ЕК забезпечує можливість ведення самостійного пошуку, активну участь користувача у всіх процесах пошуку: формуванні теми запиту, складанні стратегії пошуку, перегляді і доборі бібліографічних описів. Багатоаспектне відображення бібліотечного фонду в ЕК дає можливість проводити пошук інформації за будь-якими елементами бібліографічного опису, у тому числі й за тими, що не можуть бути використані при пошуку в традиційних каталогах, наприклад за видом документа, роком видання, мовою видання, назвою видавництва, назвою документа, ключовими словами та персоналіями, ISBN/ISSN. Однією з форм роботи відділу є надання індексів УДК і ББК та авторських знаків друкованим виданням співробітників університету та науковцям інших навчальних закладів,

а також індивідуальні консультації щодо оформлення друкованих видань згідно державного стандарту ДСТУ 4861:2007 «Інформація та документація. Видання. Вихідні відомості». Ці послуги надаються в традиційному, телефонному та електронному режимі, а також із застосуванням хмарних технологій.

В процесі бібліографічного обслуговування користувачів для виявлення і вивчення об'єктивних інформаційних потреб, популяризації бібліотечно-бібліографічних знань, удосконалення форм і методів самостійної роботи з пошуку, систематизації та використання джерел інформації працівниками відділу організуються Дні інформації, проведення яких практикується як у традиційному, так і в електронному режимі, Дні бібліографії, Дні кафедри, бібліографічні огляди, відкриті перегляди літератури.

Співробітниками відділу готуються та розміщуються на сайті бібліотеки тематичні та рекомендаційні списки літератури, зокрема : «Поборник правди, честі та краси» (з нагоди 80-річчя від дня народження Василя Симоненка), «Уманський державний педагогічний університет на сторінках періодичних видань (до 60-річчя утворення Черкаської області та 90-річчя Уманського району), «Інклюзивна освіта – шлях до всебічного розвитку дітей», бібліографічні огляди літератури, наприклад: «Збереження народних традицій – запорука гідного майбутнього», «Архітектурні пам'ятки Умані», «Черкаський край – земля Богдана і Тараса», інформаційний бюлетень «Періодичні видання в фондах наукової бібліотеки».

Співробітники відділу займаються також видавничою діяльністю. Підготовлено та видано бібліографічні покажчики літератури: (науково-допоміжні) «Козацтво в історії та культурі України», «Історія Уманщини», «Культура української мови»; біобібліографічний покажчик «Володимир Григорович Кузь – провідний вчений, педагог, академік». З цими виданнями можна ознайомитись в електронному вигляді, відвідавши сайт бібліотеки.

Для Всеукраїнської реферативної бази «Україніка наукова» та Українського реферативного журналу «Джерело» реферуються статті з видань університету, затверджених ВАК (Вищою атестаційною комісією): «Історико-педагогічний альманах» та «Порівняльно-педагогічні студії».

З метою підвищення своєї професійної кваліфікації співробітники відділу проводять ділові ігри, години взаємних порад, круглі столи з співробітниками інших відділів бібліотеки, беруть участь в онлайн-семінарах, вебінарах.

Виконуючи великий об'єм роботи, бібліографи, знаходять хвилинку для прекрасного, щоб помилуватися власноруч вирощеними квітами, адже вони дарують душевну гармонію, спокій та любов до життя.

Відділ обслуговування

СТ. 6

Відділ обслуговування є одним із структурних підрозділів бібліотеки. Основним завданням відділу є повне, оперативне та інформаційно-бібліографічне обслуговування студентів, наукових працівників, співробітників та інших категорій читачів літературою відповідно до їхніх запитів. Спираючись на культурні досягнення попередників та на власні фахові знання, колектив піднімає організацію роботи на високий рівень, наполегливо модернізує і позиціонує бібліотеку, використовує різні методи в роботі, щоб якнайбільше залучити читачів у стіни нашої бібліотеки.

На сьогоднішній день кількість користувачів за єдиним реєстром перевищує 10 тисяч осіб і ця цифра з кожним роком зростає. Контингентом нашої бібліотеки

є не тільки науковці, викладачі, співробітники, студенти нашого університету, а й студенти та викладачі інших навчальних закладів, городяни та учні шкіл міста, Уманського району.

Відділ обслуговування складається з абонементу та 6 читальних залів.

З перших днів навчання студентам перших курсів працівники читають лекції «Правила користування бібліотекою». На цих лекціях вони детально розповідають студентам про правила користування бібліотекою, про структуру бібліотеки, де розміщені читальні зали та принцип їх роботи і призначення, знайомлять з графіком обслуговування у бібліотеці та іншими організаційними питаннями.

Студентам-першокурсникам ми завчасно готуємо комплекти книг (це від 10 до 20 книг) і обслуговуємо по групам згідно встановленого графіка в читальному залі № 1. До обслуговування першокурсників залучаються працівники всіх відділів і це дає змогу не перешкоджати студентам старших курсів одночасно отримати навчальну літературу на абонементі, бо як правило, у вересні дуже великий наплив читачів.

Фонд абонементу формується відповідно до профілю нашого університету та інформаційних потреб читачів. Крім навчальної та художньої літератури, зберігаються раритетні видання з різних галузей знань, література зарубіжних країн Англії, Канади, Польщі, Китаю, докторські та кандидатські дисертації, а також автореферати. Фонд абонементу перебуває у динамічному русі, він постійно оновлюється та редагується.

Відділ обслуговування забезпечує літературою 17 навчально-методичних кабінетів, які створені на базі факультетів, слідкує за дотриманням правил ведення щоденників роботи та збереженням ними книг. Фонди цих кабінетів формуються відповідно до специфіки факультетів, щоб забезпечити навчальний процес на практичних заняттях.

Одним із вагомих структурних підрозділів відділу обслуговування є читальні зали, які забезпечують доступ до інформації протягом дня та по закінченню занять у різних навчальних корпусах університету. В них зосереджена література усіляких профілів, здійснюється доступ до мережі Інтернет та Wi Fi.

Крім навчальної літератури у фондах читального залу № 2 зберігаються колекції визначних осіб: мовознавця Степана Бевзенка, фольклориста Івана Власенка, мовознавця Валентини Карпової, літературознавця Тетяни Мавєвської, бібліотеки інституту мовознавства імені О.О. Потебні, бібліотеки польської літератури. Загальний фонд колекцій становить 5,5 тисяч примірників книг, брошур та авторефератів.

Працівники відділу значну увагу приділяють культурно-просвітницькій роботі, використовуючи, як випробувані часом, так і впроваджуючи нові підходи, напрямки та форми культурно-масової роботи. Наприклад, це такі як: усний журнал, круглий стіл, шевченківські читання, фотоконкурс, арт-терапія у бібліотеці, майстер-клас, день чаю у бібліотеці, як привід почитати вірші, психологічний тренінг, екскурсії-подорожі «Книжковим світом» з нашими студентами та школярами міста.

Повсякчас проходять творчі зустрічі:

- Зустріч з кандидатом педагогічних наук, доцентом, заслуженим майстром народної творчості України Оленою

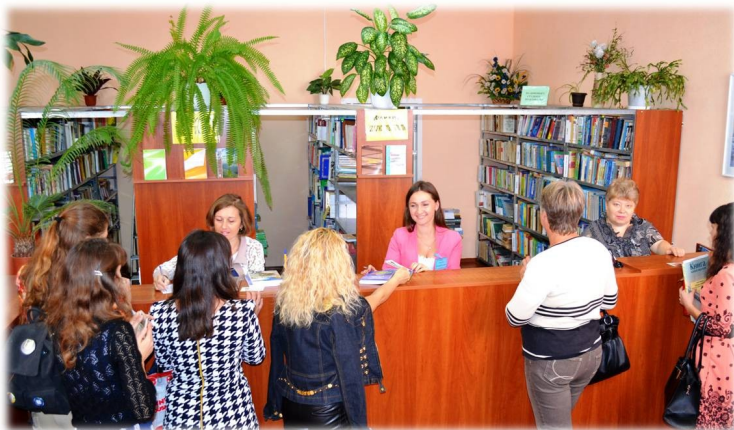
Полішук, яка малює свої картини, використовуючи мотиви традиційного уманського декоративного розпису.;

- Зустріч з кандидатом педагогічних наук, доцентом, членом національної спілки письменників України Мариною Павленко, відомим автором книг "Домовичок з палітрою" "Русалонька із 7-в, "Як дожити до 100", якими захоплюються діти та навіть дорослі в різних куточках України;

- Зустріч з українським поетом, членом національної спілки письменників України Петром Поліщуком. Його ліричні рядки із збірок "На сьомому небі", "Любов", "Любосвіт", "Оглянись", "У подиві" пронизують душу і захоплюють глибиною свого змісту;

- Зустріч з колишнім нашим працівником, а нині поетесою Ліаною Лещенко, яка є автором книжечки для наших маленьких читачів під назвою "Картопляне мишеня";

- Зустріч з науковим співробітником Уманського краєзнавчого музею Владиславом Давидюком, автором книги у трьох частинах "Історія уманських вулиць".

Не менш цікаво проходять зустрічі з науковцями нашої альма-матер:

- Однією з таких є зустріч з кандидатом філософських наук, професором Анатолієм Карасевичем. Він є автором не лише низки підручників та навчальних посібників суспільно-політичного спрямування, а також став майстром художнього слова. Вийшли в світ його поетичні збірки "Хто ми" та "Пам'ять".

- Зустріч з доктором педагогічних наук, професором, доцентом Тетяною Кочубей. Її праці "Українська педагогічна думка другої половини XVII -XVIII століття крізь призму вітчизняних досліджень" та "Філософія дитинства" є цінним

надбанням науки.

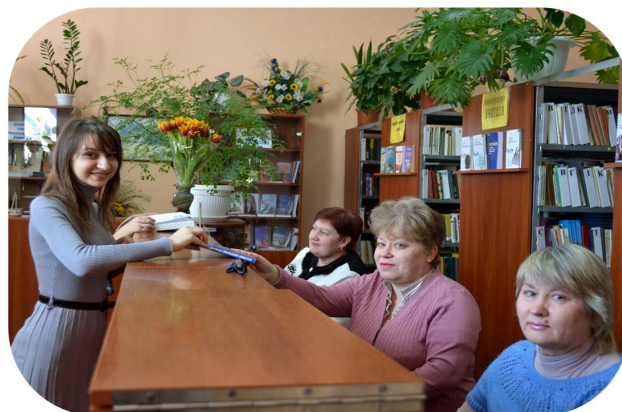
Новим інформаційним продуктом бібліотеки є віртуальна виставка - це один із новітніх електронних способів презентації інформації. Вона компактна, містка і є актуальним провідником у великому потоці інформації.

Великого попиту набуває полиця Букросингу, яка діє з метою популяризації читання серед студентської молоді.

«Подаруй бібліотеці книгу» – під такою назвою проходить постійно діюча акція, активну участь у якій беруть викладачі, співробітники, студенти та городяни міста.

Постійно проводяться конкурси: «Кращий читач року» та «Нові імена в літературі». Метою таких проектів є

з а -

лучення молоді до читання, згуртування талантів нашого університету та популяризації їх творчості.

Щоквартально виходить новий випуск інформаційного вісника бібліотеки «Бібліотечні вісті». З електронним варіантом газети можна ознайомитись на сайті бібліотеки або переглянути у читальному залі №1.

Завжди раді вас бачити для тісної співпраці.

15.09.2014

Відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення

СТ. 8

Ідеї відкритого суспільства, вільного розповсюдження інформації, загального доступу до неї істотно вплинули на мету, завдання і функції нашої бібліотеки, змінили традиційний зміст роботи.

Відділ інформаційних технологій і комп'ютерного забезпечення, як структурний підрозділ бібліотеки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини був створений у листопаді 2012 р. Наш відділ наймолодший в структурі бібліотеки.

Діяльність відділу спрямована на впровадження та підтримку комп'ютерних технологій, формування, архівацію та використання інформаційно-бібліотечних ресурсів, впровадження сучасних бібліотечно-інформаційних технологій та послуг.

Для поліпшення рівня інформаційного забезпечення наукової діяльності, доступу до електронних колекцій періодики та баз даних ми:

Уклали угоду про офіційне партнерство з Українською бібліотечною асоціацією, що дає нам змогу поліпшувати професійні зв'язки: встановлювати та підтримувати контакти взаємовигідного партнерства з бібліотечними товариствами, бібліотеками та інформаційними центрами провідних зарубіжних країн.

Підписали декларацію про приєднання до «Електронної бібліотеки України: створення Центрів знань в університетах України». Метою проекту є забезпечення доступу до світової наукової інформації, створення власних академічних ресурсів, а також інтеграція української науки та бібліотечної справи у світову наукову комунікацію.

Уклали угоду про партнерство з асоціацією "Інформатіо-Консорціум". Основна місія асоціації та її партнерів — це сприяння доступу до електронної наукової, технічної, економічної інформації для академічних, навчальних та бюджетних установ та організацій України.

У 2012 році бібліотека створила власний веб-сайт, який за допомогою простого й зручного інтерфейсу, забезпечує віртуальний доступ до ресурсів нашої бібліотеки. У 2014 році взяли участь у конкурсі на кращий веб-сайт Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, який було оголошено ректором університету й виборили **I місце** в номінації «Кращий веб-сайт структурного підрозділу».

У тому ж році бібліотека університету взяла участь та стала переможцем у Всеукраїнському конкурсі бібліотечних інтернет-сайтів у номінації «Кращий сайт бібліотеки вищого навчального закладу». Конкурс щорічно проводить Українська бібліотечна асоціація з нагоди Всеукраїнського дня бібліотек спільно з Міністерством культури України.

Створення власного сайту це ще одна сходинка для реалізації проекту електронна бібліотека університету.

Мета сайту

- Реалізація моделі «Бібліотека web 2.0».

Бібліотека web 2.0 — це загальна модель модернізованої форми бібліотечного сервісу, що відображає еволюцію шляхів надання сервісу користувачам.

- Повнота послуг бібліотеки в мережі Інтернет.

- Актуальна та якісна інформація.

- Інтерактивна взаємодія з користувачами.

Спектр ресурсів та послуг які надає бібліотека через сайт: інформаційні, довідково-бібліографічні, соціально-просвітницькі, освітні та науково-допоміжні.

У 2013 році спільним зусиллями університету і бібліотеки створено інституційний депозитарій, де на 1 вересня 2015 року розміщено понад 3 тисячі публікацій. Розміщення публікацій в репозитарії забезпечує підтримку наукової діяльності, підвищення рейтингу у науковій спільноті, відкритий доступ до результатів досліджень, зростання індексу цитування, збереження авторських прав, підвищення якості наукової комунікації.

На сайті бібліотеки відкрито доступ до системи дистанційного навчання **Moodle** - це відкрита система управління навчанням, до Електронного каталогу - це електронна база, яка містить інформацію про всі друковані та електронні фонди бібліотеки й оновлюється у реальному часі, доступна цілодобово через Інтернет, в тому числі, повнотекстова база рідкісних видань у фондах бібліотеки УДПУ, де вміщено електронні аналоги друкованих раритетних видань.

За останні роки бібліотекою протестовано 25 повнотекстових та реферативних баз даних наукових видань за профілем університету. Серед них:

Wiley - топове світове видавництво наукової літератури. Пропонує повнотекстовий доступ до всіх журналів видавництва Wiley (1500 назв), а також до близько 14 000 книг та інших ресурсів.

Springer - міжнародне видавництво містить понад 2200 рецензованих англомовних журналів, які повністю проіндексовані та організовані за предметними рубриками.

Компанія EBSCO - протестували шість тематичних мультидисциплінарних баз даних (юридичного, гуманітарного, педагогічного, інформаційного спрямування).

"Web of Science" — найавторитетніша у світі аналітична і цитатна база даних журнальних статей у галузі природничих, громадських, гуманітарних наук і мистецтва.

JSTOR - це цифрова бібліотека журналів з гуманітарних, суспільних та природничих дисциплін.

На сьогодні в мережі університету відкрито доступ до електронних книг **Центру навчальної літератури** (найбільшої книготоргівельної та видавничої компанії в Україні), до електронної повнотекстової бази даних **BioOne**, яка містить новітні наукові дослідження в галузі біології, екології та наук про довкілля та до бази даних **Polpred.com** – огляду засобів масової інформації.

Через сайт бібліотеки (<http://library.udpu.org.ua/>) надається можливість доступу до світових та українських наукових інформаційних ресурсів відкритого доступу (всього описано більше як 60 баз даних).

Для прикладу:

Журнальний зал - Некомерційний літературний інтернет-проект, який представляє діяльність літературно-художніх та гуманітарних журналів (більше 30).

Електронна бібліотека "Diasporiana" є проектом із збереження інтелектуальної спадщини української еміграції.

Europeana.eu – європейська цифрова бібліотека, проект, що має на меті показати європейську культурну спадщину.

Google books - через цей сервіс доступний повнотекстовий пошук в книгах, оцифрованих Google та партнерами проекту Google books - провідними бібліотеками світу. Бібліотека Google містить понад 15 млн. книг.

В 2013 – 2014 році університетом була передплачена база даних Scopus Scopus — бібліографічна і реферативна база даних та інструмент для відстеження цитованості статей, опублікованих у наукових виданнях. Розробником та власником цієї бази є видавнича корпорація Elsevier.

Працівники відділу постійно працюють над вдосконаленням, беруть участь у різних семінарах і конференціях, що стосуються нашої тематики. Наприклад, семінар Міністерства освіти і науки України та компанії «Ельзевір», де представники університету зустрілися із іпровідними фахівцями компанії «Ельзевір», пройшли тренінг для користувачів науково-метричної бази даних Scopus та ознайомилися із продукцією та послугами цієї компанії.

В лютому 2014 року відвідали Наукову бібліотеку Національного університету «Києво-Могилянська академія» та взяли участь в II Міжнародній науково-практичній конференції «Наукова комунікація в цифрову епоху», де мали змогу оцінити переваги використання електронних ресурсів та обрати цікаві пропозиції для поповнення фондів власної бібліотеки.

У березні 2015 року взяли участь у III Міжнародній науково-практичній конференції «Наукова комунікація в цифрову епоху». Доповідачі окреслили ряд гострих та актуальних питань, зокрема ті, що були присвячені темі створення та розповсюдження нової моделі наукових журналів, наукометрії та бібліометрії, новим електронним ресурсам для науки та освіти, світовим тенденціям відкритого доступу в науковій комунікації.

В грудні 2014 року долучилися до щорічної конференції Української бібліотечної асоціації «Бібліотек@ – територія єдності». На цій конференції було вручено нагороду за перемогу у Всеукраїнському конкурсі бібліотечних Інтернет-сайтів у номінації «Кращий сайт бібліотеки вищого навчального закладу».

Взяли участь у II-ому Міжнародному науково-практичному семінарі «Оцифроване надбання: збереження, доступ, репрезентація», де ознайомилися з передовими світовими практиками та технологіями оцифровки, вивчили процес формування та інтеграції цифрових колекцій, ознайомилися з методами їх розповсюдження та використання.

На базі вище зазначеного семінару співробітники відділу провели семінар-практикум «Формування та інтеграція цифрових колекцій», на якому усі працівники бібліотеки знайомилися з міжнародними стандартами для створення цифрових бібліотек та архівів, з цифровими сховищами і хмарними технологіями. Семінар-практикум став вагомим внеском для працівників бібліотеки у поширенні новітнього досвіду інформаційних технологій.

Для всіх працівників бібліотеки нашим відділом було організовано вебінари та онлайн-семінари. Оскільки наш університет мав тестовий доступ до бази даних Web of Science, долучилися до серії онлайн-семінарів, присвячених роботі з цією платформою. Отримали сертифікат учасника. Взяли участь у вебінарі «Арт-терапія у бібліотеці». Дізналися для себе багато нового і цікавого. В результаті цього навчання було проведено масу заходів та майстер-класів, у вебінарі "Бібліотечний піар, з досвіду роботи Рівненського PR-офісу". Набуті знання впровадили в роботу своєї бібліотеки. Якщо ми крокуємо до електронної бібліотеки, то доречним було взяти участь у вебінарі «Е-книга в бібліотеці: маркетинг і реклама нової послуги». Як офіційні партнери УБА, долучилися до участі в обговоренні актуальних питань сучасного бібліотечного сервісу. Взяли участь у вебінарі «Як позичують е-книжки та пристрої для їх читання користувачам бібліотек».

Ми постійно готові до співпраці не тільки в межах нашої бібліотеки, а й дистанційно. Звертайтеся до нас за допомогою та порадами. Завжди будемо раді допомогти в нашій нелегкій спільній праці.

Саме в книзі ми можемо знайти себе ...віднайти потрібні слова, які потрібні для нашої душі!

Слова...

(присвячений бібліотеці Уманського державного педагогічного університету)

Слова... слова – прекрасне диво,
Воно звучить, мов лебідь білий,
А книга – скарб безцінний дуже,
Незламний, сильний і байдужий,
Він, як краса зимова,
Тамує подихом ранковим,
І кличе кожен раз в дорогу,
Щоб діамант душі знайти,
Перегорнути, все сторінку із життя,
Та потім з нею в майбуття,
Невпинно йти, і не спинятись,
Йти ніколи, не здаватись,
Та книгу, міцно так тримати,
Ніколи з рук не випускати,
І вірити, завжди в одне,
Якщо у тебе книга є,
Життя прекрасне це буде.
...І може через років двадцять,
Напишуть і про нас слова,
Як ми любили, працювали,
Душі вогонь, все й мали, мали,
Прагли до знань, добро творили,
Несли свій хрест і вічно жили.
Плекали мову і слова,
І книгу берегли від зла,
Читали постулат святий,
Овіковічнений, простий,
Якщо сидіти, будеш – ти,

То не прийде, Олімп весни,

Не будеш жити так багато,
Щоб та душа палала святом!
І з цього всього, я скажу,
А ти, вирішуй, на духу,
Куди іти і прямувати?!
Де мудрість книг тобі черпати?
Чи варто, це тобі робити?!
Життя покаже, хто міг вчитись...

Провідний бібліограф Прокопчук В. А.

**БІБЛІОТЕЧНІ
ВІСТІ**
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВІСНИК
бібліотеки Уманського
державного педагогічного
університету
імені Павла Тичини

Адреса: вул. Садова 2, м.Умань
Над номером працювали:
Редактор: Григоренко Т. В.
Редколегія: Усатюк О. А., Рудь І. Г.
Дизайн та верстка: Найкус Т. М.